

Vergaderjaar 2021–2022

33 763

Toekomst van de krijgsmacht

Nr. 154

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 september 2022

Inleiding

Met deze A-brief informeer ik u over de behoeftestelling van het project «Realisatie *Maritime Operations Centre Admiral BENELUX*» (MOC ABNL).

Het project vervangt het huidige, verouderde Maritiem Hoofdkwartier Admiraal BENELUX (MHK ABNL)¹, dat samen met het Kustwachtcentrum² gehuisvest is in gebouw «de Brug» op de Nieuwe Haven in Den Helder.

Het MHK ABNL heeft momenteel onvoldoende zicht op de status van de operationele eenheden en hun bedrijfsvoering en is daarom niet voldoende in staat om de operationele eenheden van het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) effectief te ondersteunen. Om wereldwijd operationele eenheden (vloot en mariniers) van CZSK in te zetten en veiligheid op en vanaf zee te leveren is een goed begrip van de (maritieme) operationele omgeving vereist. Een snellere en gerichte informatie-uitwisseling met het hoofdkwartier maakt gerichte sturing van de eenheden mogelijk om zo succesvol te zijn in moderne conflicten en crises. En met een beter inzicht in de technische en logistieke staat is het bijvoorbeeld mogelijk om met schaarse expertise vanaf de wal de beschikbaarheid van de technische systemen optimaal te houden en te zorgen voor tijdige levering van reservedelen en voorraden.

¹ De Belgische marine en de Nederlandse marine werken bijzonder intensief samen op het gebied van opleidingen, de aankoop van schepen, logistiek en onderhoud van fregatten (door Nederland) en mijnenjagers (door België). Beide nationale operationele marinestaven vormen één staf, de Admiraal Benelux (ABNL). Luxemburg neemt hier niet aan deel. Het hoofdkwartier van de ABNL bevindt zich in Den Helder. De Nederlandse Commandant der Zeestrijdkrachten is het hoofd van de Admiraliteit Benelux. De commandant van de Belgische marine component vervult de functie van plaatsvervanger.

² Het Kustwachtcentrum verhuist in 2026 naar het nieuwe MOC Kustwacht (Kamerstuk 30 490, nr. 40 van 16 december 2021).

De huisvesting en de faciliteiten voor informatievoorziening (IV) zijn bovendien sterk gedateerd en niet geschikt voor de hierboven genoemde vorm van informatiegestuurd optreden (IGO), terwijl het belang daarvan juist toeneemt.

Het voorziene MOC ABNL wordt het operationele hart van het CZSK en de ABNL voor *Command & Control* van de operationele eenheden en bij de planning, de voorbereiding, de uitvoering en de afwikkeling van gereedstellings- en operationele activiteiten. IGO maakt het mogelijk om de schepen meer vanaf de wal te ondersteunen wat een andere bedrijfsvoering en organisatie-inrichting met zich meebrengt. Door de aanpassing van de bedrijfsvoering kan (schaars) personeel meer vanuit de wal werkzaamheden uitvoeren wat bijdraagt aan een evenwichtiger thuis/werk-balans. Een evenwichtiger balans tussen thuis en werk is een van de behoudmaatregelen van de contourenbrief «Behouden, binden en inspireren». Het personeel van het MOC ABNL zal vanuit een gemoderniseerd gebouw met goede informatiesystemen werken aan de veiligheid van Nederland in het maritieme domein.

Defensie beoordeelt of vastgoedprojecten urgent of onvermijdelijk (*no-regret*) zijn, of dienen te worden uitgesteld in afwachting van het strategisch vastgoedplan 2022. De marinebasis Den Helder blijft in het nieuwe vastgoedplan behouden. Om de operationele eenheden van het CZSK en de ABNL te kunnen blijven ondersteunen en daarmee te voldoen aan de eisen voor operationele gereedstelling en inzet is dit project onvermijdelijk en de investering doelmatig.

Behoefte

Defensie heeft behoefte aan een modern MOC ABNL en gemoderniseerde informatievoorziening. De gehele maritieme *Command & Control* keten, die samenkomt in het MOC ABNL, moet zich door ontwikkelen naar IGO, zodat de marine zich tot een adaptief, technologisch hoogwaardig en informatiegestuurd operationeel commando kan ontwikkelen en nog aantrekkelijker wordt om voor te werken. Het project MOC ABNL omvat daartoe drie componenten:

1. Vastgoedcomponent

Met dit project worden een hoofdlocatie MOC ABNL en een fysiek gescheiden uitwijk-, test- en trainingslocatie MOC ABNL (UTT) gerealiseerd. De UTT is benodigd als interim- locatie tijdens de realisatie van de hoofdlocatie en voor de continuïteit en de doorontwikkeling van het MOC ABNL.

2. Informatievoorziening component

Deze component omvat zowel de hardware als de software voor de IV-infrastructuur. De IV-infrastructuur is de basis voor de informatiegestuurde organisatie en de benodigde gezaghebbende informatiepositie. Hierdoor beschikt het MOC ABNL over een actueel en integraal beeld van de operationele omgeving, de eigen eenheden en de overige actoren. Daarnaast beschikt het MOC ABNL over een actueel, integraal en gefuseerd inzicht in de status, de gereedheid en de behoeften van de operationele eenheden in het operationele, personele en materieel-logistieke domein. Informatie wordt gedeeld met (inter)nationale militaire en civiele partners en stakeholders. De IV is gebaseerd op NAVO-standaarden, beschikt over maritieme data-analyse capaciteit en is verbonden met het defensiebrede project Grensverleggende IT (GrIT) waarbij voortdurende aanpasbaarheid, uitbreidbaarheid en doorontwikkeling van de IV-infrastructuur essentieel is.

3. Organisatiecomponent

Het project voorziet in een reorganisatietraject, voortvloeiend uit nieuwe en aangepaste bedrijfsvoering bij de operationele eenheden en leidt naar verwachting niet tot het vervallen van functies of ontslag.

Financiële aspecten

Nederland financiert het MOC ABNL. Het projectbudget, inclusief risicoreservering, bedraagt tussen de 25 miljoen euro en 100 miljoen euro (prijspeil 2022). Deze investering komt ten laste van het investeringsbudget van Defensie.

Risico

Voor het project is een risicobeoordeling gemaakt waarbij onder andere prijsstijgingen en schaarste op de markt als risico's zijn geïdentificeerd. Daarnaast zijn een vertraging in de oplevering van de UTT MOC ABNL en een vertraging in de verhuizing van het Kustwachtcentrum naar het MOC Kustwacht geïdentificeerd als mogelijke risico's voor het tijdig opleveren van het MOC ABNL. Defensie zal sturen op tijdige realisatie van de UTT en het MOC Kustwacht om vertraging in tijd te voorkomen en gelijktijdige realisatie van de UTT en het MOC Kustwacht om continuïteit in de aansturing van operaties tijdens de verbouwing te garanderen. Daarnaast maakt een risicoreservering deel uit van het project.

Vooruitblik

Het project voorziet eerst in de realisatie van de UTT om de volledige functionaliteit van het MOC ABNL te garanderen waardoor het CZSK naar verwachting vanaf 2028 de operationele eenheden IGO kan aansturen en ondersteunen. Vanaf de tijdelijke ingebruikname van de UTT wordt het nieuwe gebouw van het MOC ABNL gerealiseerd, die is naar verwachting eind 2030 voltooid en operationeel. Vanwege het projectvolume van minder dan 100 miljoen euro, ben ik voornemens het Defensie Ondersteuningscommando te mandateren voor de vastgoedcomponent en de Defensie Materieel Organisatie voor de IV-component. De Kamer wordt over de voortgang van dit project geïnformeerd via de begroting, het jaarverslag en het Defensie Projectenoverzicht. De IV-component wordt ter toetsing aangeboden aan het Adviescollege ICT-toetsing (AclICT).

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat